

430/14189

401/6101

הסודות חסויים
הסודות

קופרדוקציה ישראלית -
פורטוגזית-אמריקאית

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

המחיר: 6 ש"ח. לחברים בעמותות ללא תשלום

תודה לתורמים

להלן רשימת החברים שתרומו ספרים לספריה, בעלי ערך משמעותי (לפי סדר א-ב):

מרקוס רוברט	ד"ר ואלך יוסף
הנס סינק	ובר אלי
קרמנר מוטי	ניב טיבי
רימר משה	לדור מנחם
שבתאי יעקב	לין אריה
ד"ר אילן עמנואל	מרטין מרקו
אלגורד סטיוארט	

תרומה מיוחדת בצורת אוגדנים עם מאמרים בולאיים, פרי עטו של שלום קוצר נתקבלה מקיבוץ להבות הבשן.

מלבד אלה, תרמו חברים נוספים גם קטלוגים של מכירה פומבית וחזירות לא עדכניות וכד', גם תרומות אלה מתקבלות בתודה ובעין יפה.

חבר התאחדות!
אנא תרום ספרות בולאית לספריה - למען קידום הבולאות בקרב הנוער והמבוגר כאחד*

★ על כל ספר נרשם שם התורם ורשימת התורמים מתפרסם באופן קבוע.

בימים אלה נסתיימו ההכנות לפתיחתה של הספריה המרכזית של התאחדות בולאי ישראל, וזה הזמן לבשר עליה.

ברחי פינסקר 2 בתל-אביב, סמוך למשרדי ההתאחדות מצוייה הספריה, שעל-פי הציפיות, תהווה מוקד משיכה ופעילות של בולאים רבים.

בספריה הממוקמת בינתיים בחדר אחד, רוכזו ספרים, קטלוגים, חוברות ועיתונים. מרבית החומר נמסר לספריה ע"י חברים ורבים עדיין עשויים לתרום והם אכן מוזמנים לעשות כן.

מזמן תוכנן לפתוח ספריה עיון בולאית והשאלה. הוקצה לכך חדר מיוחד, נקנו הרהיטים המתאימים, התחלנו באיסוף תרומות ספרים וכתבי-עת - אך כל עוד לא התקבל תקציב שיבטיח הפעלה סבירה של הספריה, לא יכולנו לקדם יוזמה חשובה וחיונית זאת.

הקרון לעידוד הבולאות אישרה במאי השנה התקציב הנדרש ואכן הגיע גם התשלום הראשון במסגרת התקציב - והוחל בצעדים המעשים לפתיחת הספריה.

הכונה לספריה "עממית" (להבדיל מספריית מחקר) - לפחות בשלב ראשון. בספריה יהיו הקטלוגים הכלליים העולמיים העיקריים, כ-30 כתבי עת בולאיים מהעולם (המגיעים אלינו באדיבות השירות הבולאי), ספרות בולאית כללית ובמיוחד נשתדל לרכז בעדיפות את מירב הספרות הבולאית הנוגעת לישראל ולארץ הקודש. התקבלו תרומות (ספרים, קטלוגים וכתבי-עת) מחברים לא מעטים - אך בשלב זה אין ההיקף מספק. נרכשה כבר תוכנת מחשב לנהול הספריה ובאמצעותה יקוטלגו כל הספרים, כתבי העת וכו', תוך הכנת אינדקסים לחיפוש ואיתור בכל החתכים שעלול מתעניין להידרש להם.

ניתן יהיה לשאול ספרים לתקופה של שבועיים, כולל באמצעות הדאר (ע"ח השואל). כתבי העת לא יושאלו, אך ניתן יהיה לצלם במקום מאמרים של מספר עמודים (תמורת כסוי העלות).

הספריה תהיה פתוחה פעמיים בשבוע בשעות אחה"צ והערב וגם ביום שישי בבוקר.

נדאג לפרסם לעיתים קרובות התוספות לספריה, כולל רשימת מאמרים עיקריים וחשובים מכתבי העת שיגיעו באופן שוטף. הרשימה הבסיסית של תכולת הספריה תשלח על ידינו לכל אגודה החברה בהתאחדות, לעיון החברים. על מועד הפתיחה ושעות הפעילות נודיע בירחון הבא של ההתאחדות.

טובי ניב

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly • Israel Philatelic Federation

בטאון התאחדות בולאי ישראל

EDITOR: ARIE LYNN

REDACTION:

Dr. A. LEIBO, Dr. Z. SHIMONI, Y. TSACHOR

MAY-JUNE 1992

העורך: אריה לין

המערכת: ד"ר א. ליבו, ד"ר צ. שמעוני, י. צחור

ת.ד. 21224, ת"א מיקוד: 61211, טל. 03-454054

מאי-יוני תשנ"ב

5-6

בתוכן

2	הספריה שלנו
3	בטור אחד
4-5	חדשות הבולאות בישראל
6	מאה לרכבת ירושלים-יפו
7	מעטפות זכרון למשפחות שכולות
8	תערוכות
9	בין "סייסטה" ל"סייסטה" ב"גרנד 92"
10	טעויות בחותמות
11	על בולים ומספרים
12-13	אוספים דפי מזכרת
14	מכתבי עקורים מא"י
15-14	ידיאיקה - תערוכה בברלין
16	בול איראני נגד ישראל
17	כבוד הלופטוואפה לטייס פרנקל
18	יהודי ציירי של גורבצ'וב
19	בספרות הבולאית
20	350 למלחמת האזרחים הבריטית
21	על דה ועל הא
22	מכתבים, מעוניינים בחליפין
23	בהתאחדות

בטור אחד

מלאי רשמים חזרו באחרונה נציגנו בתערוכות הבין-לאומיות - מונטריאול, שיקאגו וגרנד. בכולם היתה השתתפות ישראלית, אם לא בתצוגה, אזי בנציגות ולכולם שפע רשמים ועובדות, שבחלקן מצאו ביטוי בחוברת זו.

נראה ששנת 1992 תסתיים אצלנו ללא תערוכות בולים מקומית - ארצית, אבל יש לקוות שבשנה הבאה, אכן צפויה תערוכה ארצית-לאומית בתל-אביב וזו אמנם העיר שמתאים לה לארח תערוכה בשנה הבאה.

אמנם יש לאנשי תל-אביב בעיות כח אדם שכן כמה מחבריה הפעילים של האגודה התל-אביבית יושבים עתה על כסאות הוועד הפועל של ההסתדרות ואף לא פוקדים את המועדון, כפי שזה היה נהוג בעבר, בכל זאת אפשר לגייסם ובכוחות משותפים, ניתן יהיה לעמוד במשימה.

★ ★ ★

העדר סטנדרטים לדפי-אוסף, דפי תצוגה ודפי אלבום בכלל הוא הגיוני ללא ספק, שכן אם כולם יאספו בולים בשיטה אחידה - יהיה זה שעמום אחד גדול. לא כן הכיסים השקופים לשמירת דפי אוסף או דפי תצוגה. אלה יכולים להיות אחידים, מחומר בדוק, יעיל ומתאים לכל כיס.

אי לכך היינו מציעים המלצת מומחים מקרב ההתאחדות ואולי אף הכוונת ייצור כיסים כאלה והמלצה על מחיר סביר. יתכן שיש קושי לקיים המלצה זו, משום שאין בארץ כיסים כאלה בטיב משביע רצון. מאידך, יתכן שיצרן מקומי, ימצא עניין בייצור כיסים מתאימים, כאשר ישמע שיש עניין בהם. חומר למחשבה.

אריה לין

בשער: הצעה לבול דיוקן לדיפלומט הפורטוגזי, חסיד אומות העולם ד"ר אריסטידס דה סוסה מנדס.

דרום-אפריקה לפי"פ

אחרי מאבק של שנים נתקבלה דרום אפריקה לפדרציה הבין-לאומית - פי"פ. בין החברות החדשות בפי"פ: אסטוניה, לטביה ומלטה. אוקראינה, שאף היא ביקשה להתקבל לפי"פ, כחברה עצמאית, לא נענתה וזאת כל עוד היא חברה בחבר העמים הרוסיים, גם סלובקיה סורבה.

הרבנים בן-עטר ושרעבי ללא דיוקנאות

בן ה-93 הזמינו לקבוע את ישיבתו בטבריה ולהיות ממלא מקומו, אך בן עטר סרב והתישב בירושלים, שם נפטר ב-1743.

הרב שלום שרעבי

הרב שלום שרעבי (רש"ש) נולד ב-1720 בצנעא ומת ב-1777 בירושלים. הוא עלה לארץ-ישראל דרך דמשק והצטרף לישיבת המקובלים "בית אל" בירושלים.

מספרים על רבי שרעבי שהיה תחילה שמש בישיבת בית-אל, אולם משנתגלתה גדולתו היה לאחד המקובלים. לאחר מותו של מייסד הישיבה, רבי גדליהו חיון, היה ר' שרעבי לראש הישיבה (1751).

שמו של ר' שרעבי נודע בכל המזרח ונתפרסם כמדול המקובלים ובעל השראה אלוהית כשל האר"י. בהשראתו התרכזו חכמי "בית אל" בקבלת האר"י ופעלו כחבורה בעלת אופי אליטיסטי. את שיטתו הקבלית ניסח בספרו "אמת ירושלים" וינהר שלום.

דף מזכרת לרב יוסף חיים מבגדד

מרכז מורשת יהדות בבל הנפיק באמצעות רשות הדואר והשרות הבולאי דף מזכרת בולאי מיוחד לרגל הופעת בול הרב יוסף חיים מבגדד.

דף המזכרת מראה את בניין המרכז באור יהודה על רקע נוף העיר והבול החדש עם דיוקן הרב יוסף חיים מבגדד, מוחתם בחותמת אירוע מיוחדת. הוא הונפק במהדורה מוגבלת של 1000 יחידות.

בהמשך לסידרת הרבנים שהופיעו בבולי ישראל, צפויים ביוני השנה שני בולים נוספים שהוקדשו לרב חיים בן עטר ורב שלום שרעבי.

הרב חיים בן עטר (אור החיים הקדוש) וכן הרב שלום שרעבי (הרש"ש) לא יצוינו בבולי דיוקן, כפי שצוינו כל הרבנים שהופיעו עד כה (הרב הרצוג, הרב מאיר בר אילן, הרב אריה לוי, הרב משה אביגדור עמיאל, הרב מימון, הרב דוד אזולאי והרב יוסף חיים). הבעשיט הוא היחיד שלא צויין בבול דיוקן, שכן לא נמצאה תמונתו ונראה שמאותה סיבה לא הודפסו בולי דיוקן לשני הרבנים - הרב חיים בן עטר והרב שלום שרעבי. שני הבולים עוצבו בידי איש השרות הבולאי, יצחק גרנות.

לשני הרבנים הוקדשו שני בולים שונים - באחד איור ישן של ישיבת בית אל, ישיבה שנוסדה ב-1737 ואליה הצטרף הרש"ש (הרב שלום שרעבי) בבואו לארץ. הרש"ש היה בין מקובלי המזרח במאה ה-18. נולד בצנעא ב-1720 ונפטר בירושלים ב-1777.

בבול השני שהוקדש לרב חיים בן עטר הודפס שער סיפרו "אור החיים", המכיל דרשות על התורה והוא חיבורו המפורסם ביותר של הרב בן-עטר. בן עטר היה רב ומקובל בסאלי שבמרקו (נולד ב-1696 ונפטר ב-1743, בירושלים). הרב שלום ואלך, כותב בעלון שיצורף לשני הבולים החדשים, שהרב חיים בן עטר נפטר בטרם הגיע לשנתו ה-50.

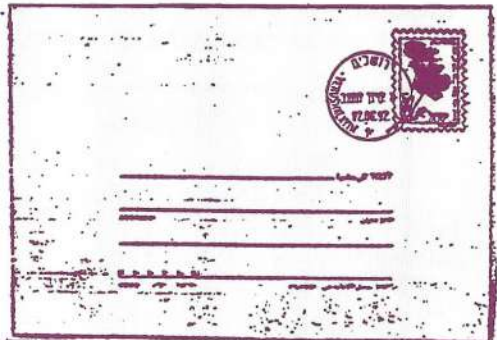
בשנות חייו הקצרות הרבה לעבור ממדינה למדינה ובכל מקום שהה פרק זמן קצר ביותר, בכל זאת, זכה להערצה מיד עם בואו. הוא אחד האישים היחידים שהעם צירף לשמו את התואר: "הקדוש" ולספרו "אור החיים". בירושלים חי הרב בן עטר רק כשנה. הוא עלה ארצה בראש קבוצת תלמידים ורבה של טבריה, רבי חיים אבולעפיה,

מעטפת הדפס

בישראל הופיעה מעטפה מבוילת מראש - כמו בל הדגל משנת 1949, בול הנגב משנת 1950 וארבע מעטפות "פיתוח".

השנה הופיע פריט נוסף מסוג זה, בצורת מעטפת כליל עם בול הכלנית. יום ההופעה - 2.6.92. הבול המוטבע בכליל החדש הוא בול הכלנית ללא עריך. הפעם הודפס בצבע - כחול (פטרול). יום ההופעה היה בדואר ירושלים 1.

המעטפות המבוילות תימכרנה בצורות של 10 יחידות במחיר של 8.5 ש"ח, שקל אחד מעל מחיר הבולים (מנכ"ל הדואר הטעה משום מה את שומעיו ברדיו, באמרו שהמעטפה זולה מתעריך הבול הרגיל!!) היא יקרה בכ-14 אחוז, בלי

שהכנסת החליטה על העלאת תעריפים.

השאלה הנשאלת היא מדוע חושבים ברשות הדואר שהציבור הוא גולם שאפשר לעבוד עליו, ועליו לממן את המזגנים במשרדי הדואר ואולי גם את הפלאפונים של המנהלים! הלא איגרת אוויר עולה בכל העולם לפי תעריך משלוח מכתב לחי"ל. כנ"ל גלויות דואר עם בול מוטבע. במה, איפוא, שונה המעטפה שהופיעה השבוע, עליה מוטבע בול למשלוח מכתב בפנים הארץ שמחירו כיום 75 אגורות ואנו נדרשים לשלם עבור המכתב דווקא 85 אג"!! רשות הדואר היתה צריכה לעודד שימוש במכתבים עם בול מוטבע מראש, גם אם יש הוצאה מסויימת בהכנת המעטפה וזאת משתי סיבות: א. זהו הנוהג בכל העולם וגם בישראל. נמכרים כלילים במחיר הבול המוטבע עליהם ואין כל הבדל במעטפה החדשה הנמכרת בכ-14 אחוז מעל התעריך; ב. המעטפות עם הבול המוטבע מראש הן ערובה שמכונת ההחתמה האוטומטית אכן תבטל את הבול בחותמת ויימנע שימוש חוזר בבול שלא הוחתם, דבר שקורה.

כדי ליצור מוטיבציה לשימוש בבולי דואר במקום אמצעי התקשורת האחרים המקובלים במשרדים רבים, יש סיבה טובה להגיש לנו מעטפה מבוילת, במחיר תעריך המכתב, כמו שזה אכן מקובל

בגלויות ואיגרות אוויר. ייקור המכתב בכ-10 אג" הוא צעד שרירותי ואולי גם בלתי חוקי מבחינת אמנת הדואר.

רוטרי 249

הוועידה האזורית הלי"ב של רוטרי ישראל-אזור 249 תצוין במלון קיסריה בחותמת אירוע מיוחדת ב-28.5.92.

5 לרשות הדואר

רשות הדואר מציינת החודש מלאות 5 שנים להיווסדה. נראה שברשות מרוצים מן ההישגים, בכל אופן מציינים את המאורע בחותמת אירוע מיוחדת.

ותיקי אגודת סוחרי הבולים
משתתפים באבל משפחות הורביץ ואבירם

על מות

יחזקאל הורביץ

ז"ל

אגודת סוחרי הבולים בישראל

TEL-AVIV STAMP Co.
YACOV TSACHOR

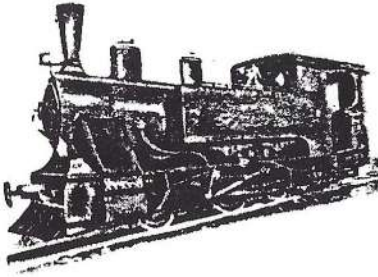
בולי תל-אביב

מכירות פומביות

MAIL AUCTION Of
HOLYLAND, JUDAIC AND ISRAEL
PHILATELIA

Illustrated Catalogue Free Upon Request
POSTAL ADDRESS: P.O. BOX 16218,
TEL-AVIV, ISRAEL
TELEPHONE: 03-226294
(EVENINGS ISRAEL TIME)
FAX: 03-5245088

100 לרכבת יפו ירושלים

אורך קווי המסילות הפועלות כיום בארץ הוא 636 ק"מ, מתוך 266 שנבנו אחרי קום המדינה. ברכת ישראל 66 קטרי דיזל, כ-1,400 קרונות משא ו-73 קרונות נוסעים, לרבות מזנונים.

הבולים החדשים בעריכים של 85 אג', 1 ש"ח, 1.3 ש"ח ו-1.6 ש"ח, מראים קטעי תמונות מרכבות ישראל, לרבות קטעים כמו כרטיס רכבת, קרון נוסעים, הסתעפות מסילות, קטר חדיש, קטר קיטור, עובד רכבת, מפת המסילות וכו'. הבולים יופיעו ב-16.6.92. עם הופעת בולי הרכבת יופיע גם קונטרס בולים. הקונטרס מורכב מדפית אחת בת 4 בולים ללא שובלים וללא מספרי לוח, מחירו - 4.74 ש"ח.

רשת מסילות הברזל בארץ נבנתה בתקופות שונות, אבל כבר בשנה שעברה מלאו 100 שנה לראשיתו של קו הרכבת יפו-ירושלים, שפתח עידן חדש בהתפתחותה של הארץ. לימים התפתחה הרכבת ונוספו מסילות, כמו מסילת העמקים חיפה-עפולה-בית-שאן-צמח. נבנתה המסילה החגיגאית הידועה דמשק-דרעא-מדינה. קו זה נחנך בשנת 1908 וב-1912 חובר לעכו.

המסילה בין יפו-ירושלים, שבנייתה ארכה כשנתיים נחנכה ב-26.9.1891. הקטרים והקרונות הראשונים היו מתוצרת ארצות הברית. הם נרכשו מחברתו של דה-לספס, לאחר שזו נכשלה בכריית תעלת פאנמה ופשטה את הרגל.

אכן, מלאת 100 שנה לקו הרכבת יפו-ירושלים יצויין כבר בחודש הבא בסידרה של 4 בולים בציוור חדשני מעט, פרי מכחולו של אד ואן אויין, מקצירין.

על-פי הבולים קשה לדמיון את הרכבת המקורית מלפני מאה שנה שאורך המסילה היה 87 ק"מ ורוחבה 1 מ'. אגב, הקו שעבר דרך נחל שורק היה ארוך בכ-25 ק"מ מהכביש שחיבר את שתי הערים. הבריטים התאימו את רוחב המסילה ל-143 מ', שהוא רוחב תיכני.

בתחילה פעלה רכבת יומית בכל כיוון. הנסיעה ארכה שלוש שעות וחמישים דקות (!) אחר כך קוצרה הנסיעה ב-20 דקות והתדירות גדלה ל-2 עד 3 רכבות ביום.

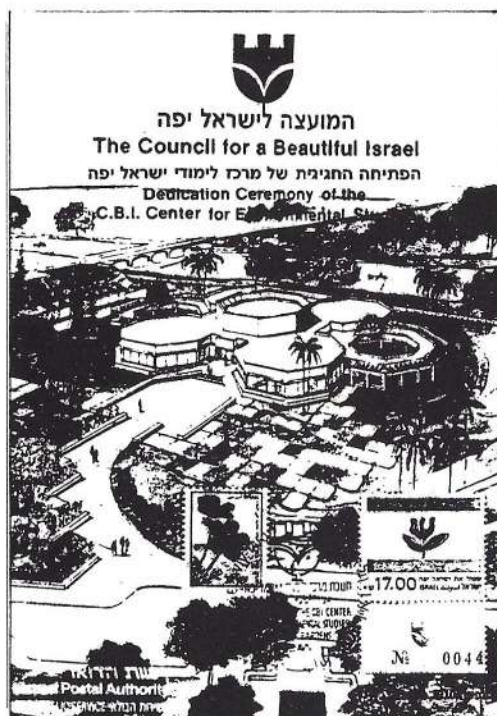
במלחמת העולם השנייה בנו הבריטים (1942) את מסילת קרית מוצקין - ביירות, אחרי שהרסו את מרבית הקווים שנבנו במלחמת העולם הראשונה (רפיה - באר שבע, מסילת ניצנה, כפר-מנחם - עזה ואחרים).

לאחר מלחמת השחרור לא הופעל קטע המסילה שבין יפו לתל-אביב.

ישראל יפה - מרכז הדרכה

המועצה לישראל יפה חנכה מרכז הדרכה מיוחד והמאורע צוין בחותמת אירוע ב-10.5.92.

המועצה ורשות הדואר הנפיקו נוסף למעטפות זכרון עם חותמת האירוע, גם דף מזכרת מיוחד וחגיגי. מהדורת הדף מוגבלת. הדף מתאר את פעולות המועצה למען א"י יפה.

50 לשבי הגרמני

ב-29.4.92 יוכנס לשימוש חותם דואר מיוחד לציון מלאות 50 שנה לשבי הגרמני, במלחמת העולם השנייה. כידוע, גם חיילים יהודים מארץ-ישראל ששרתו בצבא הבריטי, היו בשבי. האירוע יצוין בחותמת דואר מיוחדת בנוסח: "50 שנה לשבי מתנדבי היישוב בידי הגרמנים במלחמת העולם השנייה" - עברית ואנגלית. בנוסף לחותמת האירוע, מנפיקה, הוועדה המארגנת של ותיקי השבויים, דף מזכרת בולאי, עם עותקים של בולי ישראל שהופיעו בעבר לציון הבריגאדה ומתנדבי היישוב. דף זה מוצא באמצעות רשות הדואר ויופץ בין ותיקי השבי בארץ ובח"ל.

מעטפות זכרון למשפחות שכולות

כמדי שנה ערב יום הזכרון לחללי מערכות ישראל, שיגרה גם השנה המחלקה להנצחת החייל שליד משרד הבטחון, אלפי איגרות בולאיות למשפחות שכולות, שיקיריהן נפלו על תקומת המדינה וביטחונה.

השנה עוצבה האגרת הבולאית ע"י רפי דייגי ואמנון רהב כשעליה ענף זית על רקע מלים מתוך הימנון התקווה. במעטפה כלולה איגרת מאת שר הבטחון, משה ארנס, המזכיר בין השאר שהשלום קיבל אמנם תנופה באחרונה, אך עדיין פועלות כנופיות טרור באזורי א"י וקבוצות מחבלים פועלות גם משטחה של לבנון. שר הבטחון מסיים את איגרתו במלים: אינכם בודדים ביגונכם, כאבכם הוא כאב האומה כולה, קורבנכם לא ישכח. האיגרות צורפו אל ספר שי "אמא אדמה" מאת עודד פיינגרש (מסלולי טיולים) ונשלחו לכל המשפחות השכולות בארץ ובח"ל.

קורצ'אק בדף זכרון

יום הזכרון לשואה צוין, בין השאר בדף זכרון בולאי מיוחד שהונפק ע"י רשות הדואר עבור קבוצ לוחמי הגיטאות. החותמת המיוחדת ודף הזיכרון הוקדשו לקורצ'אק.

רעננה בת 70

העיר רעננה חוגגת עתה מלאות 70 להיווסדה והאירוע צוין, בין השאר, גם בצורה בולאית. חותמת אירוע מיוחדת של רשות הדואר הופעלה בבית הדואר בעיר ובמקביל הוקם דוכן דואר מיוחד בבית יד-לבנים שנתן שירותים במיוחד לאספנים. עיריית רעננה יזמה גם הנפקה מיוחדת של דף מזכרת בולאי בשיתוף עם רשות הדואר (מיוחד עבור רעננה), כשהוא מלווה בתדפיסי בולים עם סמל רעננה וחתום בחותמת האירוע המיוחדת - 70 לרעננה.

מדליות לישראלים

השרות הבולאי הנפיק באחרונה שלוש גלויות תערוכה - אחת ל"גרנדה 92", אחת ל"קולומבו 92" ואחת ל"אססן 92". בגרנדה שבספרד התקיימה תערוכת בולים עולמית בהשתתפות אספנים מישראל (3.5.92 - 24.4) ובאססן שבגרמניה התקיים (7-10.5.92) יריד בולאי בין לאומי.

שתי הגלויות הוצאו על ידי השרות הבולאי בדומה לגלויות שהונפקו עד כה, כשהן מופצות על ידי הסוכנים בתערוכות או הירידים בחו"ל (בארץ לא מוכרים גלויות אלה ואין להן שימוש דוארי, אלא פירסומי).

בגלויה עבור גרנדה הודפסה תמונת הרמב"ם עם כמה מילות הסבר וכן תדפיס הבול הישראלי עם דיוקן הרמב"ם.

בגלויה לאססן הודפס תצלום ארון הקודש בבית הכנסת באססן שניבנה ב-1959 ונושא עליו תבליטי אמיל המציגים את 12 השבטים.

בגלויה ל"אקספו 92" - קולומבו, בשיקגו, מופיע תדפיס בול ספינות קולומבוס הישראלי.

באשדוד - תערוכת בולי קק"ל

תערוכה מיוחדת של בולי קק"ל היתה בחודש מאי (3.5.92) במתנ"ס העירוני באשדוד. בתערוכה הוצגו בולי קק"ל מכל התקופות - בולים מן הגולה, א"י, תקופת המעבר והבולים המודרניים בני זמננו, כולל גליוניות ומעטפות. ביום הפתיחה הוטבעה חותמת דואר מיוחדת.

התערוכה הוקדשה לשני אירועים - 90 לקק"ל ו-35 שנה לעיר אשדוד. שני הנושאים קיבלו ביטוי בתצוגה ואולם מפליא שבחותמת הדואר לא הוזכר שהמדובר בתערוכת בולים.

13 אוספים של אספני ישראל הוצגו ב"גרנדה 92" וצוינו במדליות: י. חכמי - זהב גדול; מ. שמואלי - מוזהב; א. קרפובסקי - זהב; ד"ר י. רימון - מוזהב גדול; יעקב שבתאי - זהב; יעקב צחור - מוזהב; ח. שיפטן - מוזהב; ק. בר אילן - מוזהב; י. סלוצקי - מוזהב; פרופ' ע. אילן - מוזהב גדול. באגף הנוער: ש. שבתאי - מוזהב גדול ופרס; ג. שיפטן - מוזהב; אופיר שכנר - מוכסף גדול.

מדליית זהב ל-H.P.H.

כתב העת "תולדות הדואר של א"י" המופיע בירושלים בשפה האנגלית, בעריכת ד"ר צבי שמעוני וע. גלקסמן, צויין עתה במדליית זהב מטעם המוסיאון הבולאי של קרדינאל ספלמן. במוסיאון ספלמן בארצות הברית התקיים יריד ספרות בולאית זו הפעם ה-16 וה-H.P.H. (הולילנד פוסטל היסטורי) צויין, כאמור, במדליית זהב ותעודת הוקרה.

הזאת נא להקדיש
למחלקת המדליות
במסגרת התערוכה
המיוחדת
המקדמת
למסגרת התערוכה
המיוחדת
המקדמת
למסגרת התערוכה
המיוחדת
המקדמת

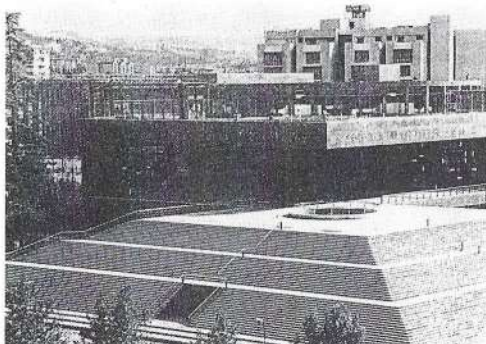
200 סוחרים

תערוכת הבולים הלאומית בארצות הברית בשם "קולומביה 92" נעלה ב-31 במאי בשיקגו. יעקב שבתאי, חבר נשיאות הוועד הפועל של התאחדות בולאי ישראל, שיצג את ישראל בתערוכה והיה שופט באגף "הולילנד", מסר בשובו שבנושא "ארץ הקודש" היו בתערוכה 17 אוספים. זו היתה תערוכה גדולה במיוחד והשתתפו בה מלבד מאות המציגים גם כ-200 סוחרים בולים מכל העולם. בתערוכה השתתף גם האספן הישראלי, בעל נתינת אמריקנית, מריון סיגל, שהציג אוסף צינות וזכה במדלית זהב.

בוועידת פייפ האחרונה נבחר מיכאל מדגסקר כח"ר הוועדה לחינוך באמצעות בולים. יעקב שבתאי נבחר כסגן נשיא ועדת הנוער הבין-לאומית.

בין "סייסטה" ל"סייסטה" בתערוכת "גרנדה 92"

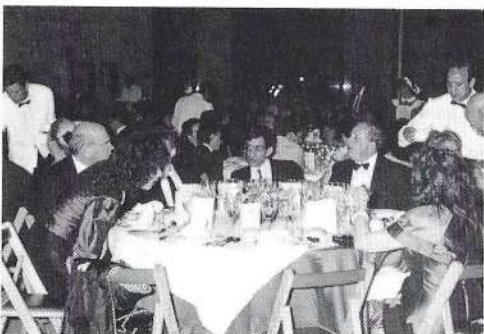
שקופים ובמגינים מתאימים נפגעו קשות במהלך התערוכה. נראה כי אספנים ישקלו בכבוד ראש תצוגה נוספת בתנאים אלו. יתרה מזו, המסגרות

ארמון הקונגרסים - אגף הכבוד

לא היו מוגנות דיים ומספר ימים לאחר פתיחת התערוכה ולאחר שנעלמו מספר דפים מתוך המסגרות, נזכרה הנהלת התערוכה לחזק את נעילת המסגרות.

ארץ הקודש ובולי ישראל זכו לעדנה בתערוכה זו. מעולם לא נראה מקבץ כה גדול של אוספים מישראל כפי שהיו בתערוכה זו ואכן היתה זו הזדמנות נדירה למספר כה גדול של אוספים בתערוכה בינלאומית שאינה בארץ - 7 אוספים.

נציגי ישראל בגרנדה

מאת יגאל נתנאל

בעיר קטנה בספרד, בעלת כ-250,000 אלף תושבים שיחודה בארמונות אלהמברה המפורסמים, התקיימה בסוף חודש אפריל תערוכת הבולים הבינלאומית הגדולה של ספרד. תערוכה שהשתלבה בחגיגות 500 שנה לגירוש ספרד.

תערוכה של 4500 מסגרות אינה דבר של מה בכך ואמנם המקום שיועד לה, ארמון השיש של הקונגרסים, בנין חדש ומקסים לא יכול היה להכיל את התערוכה כולה ולכן פוצלה ומרבית המסגרות ואולם המסחר הועברו לשטחי תערוכות אחרים, מספר קילומטרים מהמקום. ארמון השיש המפואר של הקונגרסים הכיל איפוא רק את אגף הכבוד, ודומה שמקורן של הבעיות היה פיצול התערוכה.

הארגון היה לקוי מאד והאפיל על עצמת המוצגים שהיו בתערוכה. התערוכה אופינה ע"י אוספים מרהיבים, בעלי רמה בולאית גבוהה מאד, שלא היה דומה לה בתערוכות קודמות. ואכן התחרות בין המתמודדים היתה קשה ביותר.

כדוע תערוכה אינה נמדדת רק בעצמת המוצגים שלה, אלא בכל השירותים הנלווים לה, היכולים להשלים את החגיגה הגדולה או להפכה לסיוט.

פץ הנראה הארגון המבולבל נובע מאופיים של הספרדים אשר חייהם נשענים על שתי המלים "סייסטה" (מנוחה) ו"מניאנה" (מחר). כבר ביום הראשון בבואנו נתקלנו במונח "סייסטה". אנשי הארגון של התערוכה והמכס, שהיו אמורים לקבל את האוספים, יצאו למנוחה בת שלוש שעות בין שתיים לחמש אחה"צ. ואם חשבנו שזה היה חריג, אז התברר כי יום יום נסגרת התערוכה בין שתיים לחמש כדי לצאת למנוחה. דבר שאילץ את כל המבקרים לעזוב ולחזור לאחר שלוש שעות. למושג השני "מניאנה" התודענו לאחר שחפשנו את קטלוג התערוכה. הקטלוג חולק שלושה ימים לאחר הפתיחה.

דומה כי מיקומה של התערוכה בעיר רחוקה וקטנה ובארגון כושל, גרמו לכך שמספר המבקרים היה קטן במיוחד ומספר הסוחרים שבד"כ מהווים את עמוד התווך של הקרנבל הנ"ל היה מועט ביותר.

המסגרות עם האוספים הוקמו באוהל ענק שנראה כי הוקם במיוחד לצורך האירוע הנ"ל ואשר מיזוג האוויר בו הורכב יומיים לאחר הרכבת האוספים. פעילותו לא היתה מבוקרת. המקום היה נתון לשינויי טמפרטורה קיצוניים, ואילו באולם הקונגרסים אף לא היה מיזוג. ואכן הנתונים הנ"ל נתנו את אותותיהם על האוספים. אוספים שלא היו מוגנים בתוך פסי "הוויד"

טעויות בחותמות

רצה הגורל שבחותמות אחרות, כמו עזה 1 (צה"ל) עזה 4, עזה 5, חבל יריחו (צה"ל), אלפי מנשה (צה"ל), הר חברון (צה"ל) חלו טעויות בתאריכים ולא תואם התאריך העברי לתאריך הלועזי. כאמור, הנכון הוא ד' תשרי תשנ"ב 12.9.91. בחותמות עזה והאחרות הטעות היא בשנת 1990 (צ"ל 1991). אשר לשמחת האספנים - לא כל כך בטוח, שכן זו טעות שנעשתה בכל החותמות, שנשארו למנויים-כנראה שהנדירות הן החותמות הנכונות !!!

תערוכת "גרנדה 92" / המשך

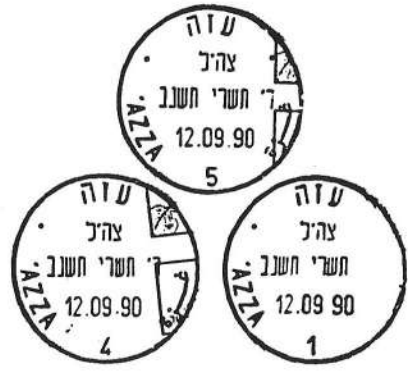
ניתנה הזדמנות גדולה ויוצאת דופן לאוספים של ארץ הקודש, כאשר שופט מארץ הקודש, המכיר את האוספים הנ"ל על בוריים שפט אותם ואכן התוצאות בהתאם. לא יכלה להיות הזדמנות טובה מזו לאוספים שלנו כפי שהיתה בתערוכה זו. שאר הארועים בתערוכה לא היו מעניינים דיים, אך ניתן לציין את המסיבה המפוארת שערכה הנהלת תערוכת "גנואה 1992". קבלת הפנים של ראש העיר בגני "אלהמברה" המקסימים וקונגרס הפייפ, בסיומה של התערוכה אשר היה משעמם הפעם ולא חשוב במיוחד, אך חשוב היה לנו מאד שיהיו נציגים שלנו בו.

את התערוכה הנ"ל אפשר לסכם כהצגה פילאטלית מרהיבה של אוספים מעולים שהיו חגיגה לאספנים, וארגון כושל שלאף אחד אין חשק להזכר בו.

תקציב התערוכה היה 7 מיליון דולר, הוצא יום יום עיתון, הוצא גם קטלוג מפואר, מיוחד לאמריקנה, פרט לקטלוג המפואר הכללי, הוצאו הרבה מאד כספים לאירוח, חילקו את התערוכה לשני מקומות נפרדים, היה הרבה "בלגן", המסגרות נפלו ונפלו דפים, התערוכה היתה מאורגנת באופן גרוע ביותר.

ובר כשופט - הפעם הראשונה בהיסטוריה ששופט ישראלי היה ראש קבוצת שופטים.

הפתגם האומר שטעות לעולם חוזרת, נכון, ללא ספק. גם כאשר מדובר בהטבעת חותמות דואר. מי יודע כמה טעויות מודפסות, או מוטבעות יש בסביבתנו ואיננו יודעים עליהן. ברור שכאן נתיחס לטעויות שאנו אכן יודעים עליהן וכן חן לאמנון עבו מקרית שמונה, שהפנה תשומת לבנו לשורה של טעויות בחותמות דואר ישראל שיכלנו לחקור אותן. בשל סיבות אדמיניסטרטיביות וחלוקה בין-משרדית, אין השרות הבולאי, המספק למינויים את כל החומר הבולאי, מחתים את כל הזמנות

המנויים. יש חותמת שמוטבעות ביחידות דואר עצמאיות ולכן לא כל טעות, מקורה בשרות הבולאי.

את האספן, כמובן, לא מעניין בדיוק מי אשם בטעות ודי לו לדעת שיש בחותמות מסוימות טעויות, וכמובן טיבה של הטעות.

באחד המשלוחים המרוכזים של השרות הבולאי, שכלל 143 חותמות שונות, חלו, איפא, טעויות לא נעימות בהחלט.

במשלוחים הנ"ל היו הרבה מאוד חותמות, שמשום מה נועדו להחתמה בתאריך אחד והוא: 12.9.91, ד' תשרי, תשנ"ב.

בתאריך זה הוחתמו דברי דואר בחותמות חדשות כמו תל-אביב 25, ירושלים 60, חיפה 15 וכנראה עוד.

חותמות עם תאריך נכון

עליית מחירים ושבחים לשרות הבולאי

מספרי מיכל	ההוצאה	המהדורה	מחירי מיכל בין 79-91	עליה באחוזים
Block 1 **	TABUL 1949	125 000	600,- 650,- 450,- 600,-	- 16,7%
Block 2 **	TABUL 1957	?	150,- 175,- 170,- 170,-	+ 13,3%
Block 3 **	TAVIV 1980	198 000	2,20 2,20 2,20 2,50	+ 13,6%
Block 4 **	EL-AL 1962	288 000	1,50 1,50 1,50 2,-	+ 33,3%
Block 5 **	TABAI 1964	?	48,- 50,- 120,- 170,-	+ 100,0%
Block 6 **	TABIRA 1963	?	15,- 20,- 12,- 13,-	+ 254,2%
Block 7 **	TABIT 1970	?	12,- 12,- 12,- 13,-	- 13,3%
Block 8 **	Tore I/1971	?	12,- 8,- 8,- 8,-	- 8,3%
Block 9 **	Tore II/1972	?	9,- 7,- 7,- 8,-	- 33,3%
Block 10 **	Unabhängigkeit 1973	?	8,- 8,- 8,- 8,-	- 12,5%
Block 11-13 u	Jerusalem 1973/74	?	2,80 2,80 1,40 2,25	- 19,6%
Block 14 **	Jerusalem 1973/74	?	2,80 2,80 1,40 2,25	- 19,6%
Block 15 **	NETAMYA 1976	?	11,- 6,25 5,- 7,-	- 36,4%
Block 16 **	Lokomotiven 1977	?	11,- 6,25 5,- 7,-	- 36,4%
Block 17 **	TABIR 1978	?	22,- 17,50 17,50 17,50	- 20,5%
Block 18 **	Frieden 1979	?	22,- 16,- 17,50 17,50	- 20,5%
Block 19 **	Roter Stern 1980	?	10,- 16,- 12,- 12,50	+ 25,0%
Block 20 **	HAIFA 1980	?	9,50 14,- 12,- 12,50	+ 31,6%
Block 21 **	Verkehrssicherheit	?	8,- 6,50 6,- 4,50	- 43,8%
Block 22 **	BEER SHEVA 1982	251 000	8,- 6,50 6,- 4,50	- 43,8%
Block 23 **	Unabhängigkeit 1983	225 000	9,- 9,- 4,50 8,-	- 33,3%
Block 24 **	Holocaust 1983	310 000	18,- 12,50 7,50 10,-	- 44,4%
Block 25 **	TEL AVIV 1983	237 000	18,- 18,- 7,50 10,-	- 44,4%
Block 26 **	Olympia Los Angeles	218 000	2,65 2,75 1,60 2,-	- 24,5%
Block 27 **	Bibel-Vögel I/1985	210 000	2,65 3,- 1,60 2,-	- 24,5%
Block 28-30 **	ISRAEL 1985	198 000	6,- 6,- 3,50 3,50	- 41,7%
Block 31 **	AMERIPEX 1986	231 000	2,70 4,50 3,60 5,-	+ 85,2%
Block 32 **	NETANYA 1986	208 000	10,- 8,- 8,- 9,-	- 11,1%
Block 33 **	Bibel-Vögel II/1987	201 000	-,- 2,- 1,50 2,-	+/- 0%
Block 34 **	HAIFA 1987	?	5,- 4,- 6,- 6,-	+ 20,0%
Block 35 **	Forschung Hl. Land	?	-,- 7,- 8,- 10,-	+ 42,8%
Block 36 **	Unabhängigkeit 1988/I	?	-,- 2,50 3,50 6,-	+ 140,0%
Block 37 **	Unabhängigkeit 1988/II	?	-,- -,- 6,- 9,50	+ 58,3%
Block 38 **	Unabhängigkeit 1988/III	?	-,- -,- 10,- 13,-	+ 30,0%
Block 39 **	Franz. Revolution 1989	?	-,- -,- 10,- 15,-	+ 50,0%
Block 40 **	Enten/WSE 1989	?	-,- -,- 15,- 22,-	+ 46,7%
Block 41 **	SW London 1990	?	-,- -,- 24,- 27,50	+ 14,6%
Block 42 **	BEER SHEVA 1990	?	-,- -,- 36,- 45,-	+ 25,0%
Block 43 **	Postmuseum 1991	?	-,- -,- 13,- 22,50	+ 73,1%
Block 44 **	HAIFA 1991	?	-,- -,- 8,25 23,-	+ 178,8%

בחוברות הגרמניות DBZ ו-EXPRES, הופיע מאמר בהקשר לחופעות גליוניות זיכרון של ישראל ובו השוואה לפי מספרי קטלוג מיכל DBZ UR. 7/92.

במאמר מצויין, כי הבולים של ישראל נמצאים בעליית מחירים והטבלה המצורפת בזה, המציינת השוואות לאור השנים, מחזקת את הנתונים הללו. המאמר משבח את המדיניות של השרות הבולאי, אשר מחזיק את ההוצאות החדשות לזמן קצוב והיתרה מושמדת.

ברשימה מתלוננים, כי אין אפשרות לקבל מידע במקרים מסוימים באשר לכמות שנמכרה. נכתב גם, על הופעת הגליונות לטובת המוזיאון לתולדות הדואר, שבמקורו הופיע מנוקב. בהופעה מיוחדת ומצומצמת הופיע גם גליון לא מנוקב.

הם יוצאים כנגד העובדה, שהמחיר היה גבוה מהמחיר הנקוב והכנסות הגליונית יועדו לפיתוח המוזיאון. באשר להופעת הגליונית, היתה אי שביעות רצון ואף קריאה להחרמה מחד גיסא והתעניינות גדולה ורצון לרכישה מאידך גיסא.

מבצע בודד זה עשוי להתקבל יפה בקרב אספנים אך יגרום לירידה במוניטין.

הם מסיימים את המאמר בטענה, כי הבולקים (הגליוניות) הישראלים מהווים אפשרות טובה ואטרקטיבית לאספנות מושלמת בשטח זה.

להלן הטבלה כפי שהופיעה בעתון הגרמני, בשפה הגרמנית וכיוון שהעיקר כאן המספרים, אלה יובטו גם לקורא העברי.

גאל נתנאל

התאחדות בולאי ישראל מאחלת

החלמה מהירה

מתאונתו של מנהל השרות הבולאי

מר ינון ביילין
רפואה שלמה ומהירה

הנשיאות, הועד הפועל
התאחדות בולאי ישראל

החלמה מהירה ורפואה שלמה

למנהל השרות
הבולאי

מר ינון ביילין

אגודת סוחרים
הבולים בישראל

אוספים דפי מזכרת

- 1 כנס חיילים משוחררים
- 2 כנס רש"י - ישראלי - צרפתי
- 3 יום האישה הבין-לאומי
- 4 כנ"ל בעיצוב שונה
- 5 נתניה - סרסל, תאומות
- 6-8 אליפות מפרשיות
- 9 עליית "אף על-פיי"
- 10-12 זכרון לשואה
- 13 זקן למען זקן
- 14-15 מפגן צה"ל
- 16 40 לדואר עברי
- א' הקדשה של "התאחדות בולאי ישראל (ה.ב.י.)"

- 17 גיבורי צה"ל
- 18 כנס דגני"ע
- 19 רכבת תל-אביב
- 20 הכנס השני לאנרגיה
- 21 כנ"ל בעיצוב שונה (במהדורה של 2,500)
- 22 פלוגות שדה
- 23 - תערוכת 40 לישראל
- 24 מרכז רמב"ם

יש גם נושאים שהם תערובת של נושאים רבים, אבל הם נושא אספני בפני עצמו, כמו, למשל "מקסימפיליה" - גלויות מירב בעברית תיקנית, או נושא חדש "למדי הכוונה" לדפי זכרון הנקראים כך, כי הם למעשה, מן דף - גלויה, עם מידע פירסומי שהוקדש למאורע מסוים ומה שמשיך אותה לבולאות זה הבול והחותמת הרלוונטיים למאורע. לא בהרבה מדינות מנפיקים "דפי מזכרת" כאלה אבל אצלנו דפי המזכרת הם תופעה רישמית, שכן מעטים מדפי המזכרות הנופקו להפצה של השרות הבולאי. רובם מוזמנים ע"י מוסדות שונים להפצה פנימית במחיר בלתי אחיד ולעתים במהדורות חריגות.

מרבית דפי המזכרות הנופקו במהדורה של 1000 עותקים, אבל, כאמור יש גם חריגים. למשל הופיע דף ההסתדרות במהדורת שיא של דף 10,000 עותקים, דף אל-על - 5000, הדף של חיל התותחנים הופיע במהדורה של 1000 2,510; דגניה - 1,510 ועוד חריגים.

כאמור בדרך כלל המהדורות הם של 1000 (ועוד 10 עותקים לצרכים פנימיים).

להלן רשימת הדפים לפי שנת הנפקה:

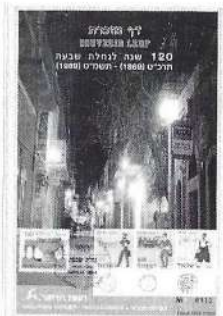
בבר נאמר לא אחת ש"בתחביב, אין תכתיב..." מכאן שלצד האספנות הקלאסית יש מקום לקשת רחבה של נושאים "קלאסיים" ומסורתיים (במובן של המשכיות ולא כתרגום

למילה "קלאסי" Traditional של היום.

יש כמובן גם נושאים מזדמנים, כאלה שמופיעים כאקטואליה מסוימת, כמו למשל מלחמת המפרץ, אולימפיאדה, או לדוגמה יובל פופולרי, כמו מלאות 500 למסעות קולומבוס, שרבים כיבדוהו השנה בבולים מיוחדים וחותמות אירוע.

לצד אלה, יש גם נושאים מקומיים, שרק המדינה הנוגעת בדבר מנפיקה חומר אספני בנושא זה וגם זאת לעתים אחת

לשנה בלבד, כמו למשל בולי זכרון לימי עצמאות, או ימי הולדת למלך, יובל לבול וכו'.

75	אוניברסיטת בן גוריון
76-70	להגנה
77	תנועת המושבים
78	כנס בית"ר
79	הפסטיבל לפולקלור (2 מהדורות)
80	זיבוטנסקי
81	דגניה בת 80
82	25- למל אשדוד
83	רכבת ת"א
84	"ההגנה" - חיפה

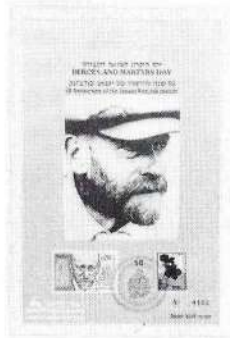
25	ציוני אמריקה
26-31	אל הנגב
32	אליצוריה השניה
33	רשות הנמלים
34	מרכז רפואי בני ציון
35	הגדודים העבריים
36	50- לליל הבדולח
37	שבוע הבול העברי
38	חג המולד - בית לחם
39	חג המולד - נצרת

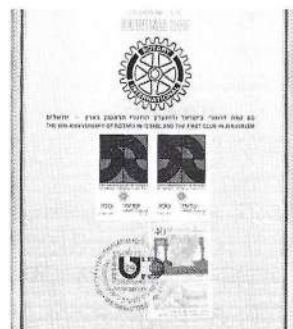
54	3) מהדורות
55	40- לאל-על
56	כנסת ישראל
57	120- לנחלת השבעה - ירושלים
58	70- ללשכת המסחר
59	30- לשרות תעסוקה
60	60- נטניה בת
61	60- כנ"ל בעיצוב שונה
	40- לתזמורת חיפה

85	70- להסתדרות הכללית
86	שבוע הבול העברי
87	כנ"ל עם הדפס רכב (י.ב.י.)

1989	
40	אילת בת 40
41	ים מלח
42	תחרות ע"ש רובינשטיין
42א	עם הדפס-רכב
43	תל-אביב בת 80 (4,000)
44	כנ"ל בעיצוב שונה (2,500)
45	יוניצף

1991	
88	מאה לחדרה
89	פסטיבל לברידי
90	אליפות אירופה בכדורסל
91	75- לנילי
92	60- לאצ"ל
93	50- לבאבי יאר
94	שואת יהדות בריה"מ
95	שבוע הבול
96	כנס התאחדות הבולאים
97	90- לקק"ל

62	אשל בת 30
63	75- לגוינט
64	הרצליה בת 65
65	אליפות אירופה בשחמט
65א	כנ"ל עם הדפס רכב
66	שבוע הבול העברי
67	כנ"ל בעיצוב שונה

1992	
98	רבקה גובר
99	תערוכת בולי קולנוע
100	מורשת בבל
101	50- לשבי הגרמני
102	60- ליריד המזרח
103	המועצה לארץ ישראל יפה
104	50- לאגודה למען החייל
105	שי ליתומי צה"ל
106	רעננה בת 70
107	50- למות קורצ'אק
108	אגדרט אלכסנדרוני

1990	
68	50- לקרית אונו
69	40- לבונדס
70	ההסתדרות הלאומית
71	חיל התותחנים (שתי מהדורות)
72	הדרי הנגב
73	כנס יהודי צי"ה
74	הועידה ה-30 של רוטרי

46	יום הזכרון לשואה
47	כנס רוטרי
48	שבוע הספר העברי
49	כנ"ל בעיצוב שונה
50	הסוכנות היהודית
51	תחרות כדורים פורחים
51א	כנ"ל עם הדפס רכב
52	מצדה
53	המוביל הארצי

מכתבים מתקופת עקורי

א"י באלכסנדריה

אחרי כניסת תורכיה למלחמת העולם השנייה, בדצמבר 1914, נגד בריטניה, מתגבשת ההחלטה לשגר צבא בריטי למזרח התיכון לכיבוש א"י. בריטניה הכריזה על גיוס חובה ומליוני חיילים יוצאים לחזיתות, ביניהם בא"י, סוריה ועירק. הנסיון לנצח את תורכיה במערכת גאליפולי, ב-1915 שבה השתתפו גם חיילי הגדודים העבריים במסגרת הצבא הבריטי, נכשל. תורכיה נלחמה בחזית הדרדנלים נגד צבא "ההסכמה" ובהצלחה. היא נלחמה גם בחזית קאוקאז נגד רוסיה ובחזיתות עירק וא"י נגד הבריטים. מפלתה של תורכיה באה עם התמוטטות החזית התורכית בא"י. לפני כן ניסו לכבוש את תעלת סואץ, אך נכשלו. מצרים נעשתה בסיס למערכה הבריטית נגד תורכיה בסיני ובא"י. פליטים רבים מא"י, בעיקר יהודים, הגיעו למצרים, מהם הצליח טרומפלדור וזיבוטינסקי, לארגן את גדוד נהגי הפרדות - ראשון הגדודים העבריים, שגם לו פרק בבולאות של א"י.

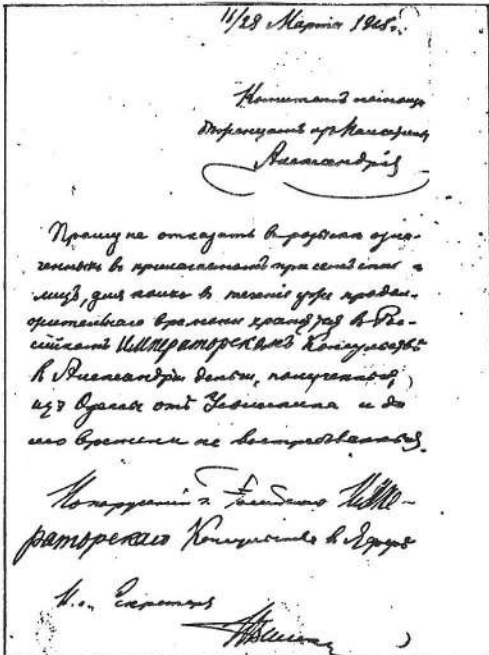
הפליטים היהודים נעזרו בשרותי הדואר הקונסולריים, בהתאם לנתינותם.

לפנינו מכתב שנשלח ע"י הקונסוליה הקיסרית הרוסית באלכסנדריה במאוס 1915. המכתב מופנה לועדה לעזרה של עקורי א"י באלכסנדריה. תוכנו של המכתב, מעניין כשלעצמו, שכן הוא מדבר על כספים שנשלחו מאודסה ע"י אוסישקין ונשמרים בקונסוליה זמן רב, כנראה בשל המלחמה... הוא נכתב, כנראה לפי הוראת הקונסוליה ביפו. הפריט הדוארי, זו כמובן המעטפה, המוחתמת בחותם הקונסוליה הרוסית באלכסנדריה עם הנשר הדו-ראשי. כמקובל, היא ללא בולים. חתומה בחותמת דואר אזרחי באלכסנדריה ב-30.3.1915 (במכתב מופיע תאריך גיגוריאני, שאינו תואם את התאריך הרומי היוליאני).

הפריט מעניין, ללא ספק ולא פחות מזה הוא הפרק ההסטורי המקופל בו.

משה שמואלי

המלך הראלד במקום אולף

דואר נורבגיה יתחיל עתה בסידרה חדשה של בולים מן המניין כשהנושא הוא דיוקן המלך החדש.

כל הבולים עם המלך אולף יוחלפו בבולים חדשים עם דיוקן המלך הראלד, שהומלך אשתקד. הבול הראשון בסדירה החדשה הוא בן 50 קרונות (כ-20 ש"ח). בבול מופיע המלך הראלד במדי גנרל.

קנדינסקי בגרמניה

ואסילי קנדינסקי, אוגוסט מקה ופרץ מארק - שלושה ציירים גרמניים, כוּבְּדוּ זה עתה בגרמניה בסידרת בולי אמנות.

שלושה הציירים יוצגו ב-3 בולים - בכל אחד יצירה אופיינית ביצירתו האמנותית של האמן.

בין השלושה, ואסילי קנדינסקי (1866-1944) יליד מוסקווא, שנפטר בפאריס אבל חי בגרמניה ונחשב לצייר גרמני. קנדינסקי נחשב לצייר מופשט גדול ותיאורטיקן הראשון החשוב בציור המופשט. פירסם ספרים בתחום האמנות והרבה מאמרים להבנת אמנות המופשט. לא כל ציוריו מופשטים ויש לו אף השפעות האמנות העממית-דתית של איקונין. הסידרה נקראת "הציור הגרמני במאה ה-20".

תערוכת "יודאיקה" בברלין

שמשון ודלילה

אכן יש חומר הקשור בשמשון ודלילה, לידעת הקורא שביקש פרטים על כך. כבר בשנת 1952 הטביעה חברת הסרטים האמריקאית "פאראמונט" בסניפיה בגרמניה, חותמת ביול בראשות הדואר הגרמני לציון הסרט "שמשון ודלילה" (נכתבו בסרט ויקטור מיצור ודי לאמור). החותמת נועדה לשמש תעמולה לסרט וכמובן לחברת "פאראמונט" בסניפה הגרמני. על כל מכתבי החברה שיצאו באותו זמן ממשרדי החברה, הוטבעה החותמת, המראה נוסף לשמות שמשון ודלילה גם את הצמד עצמו שהופיע בסרט.

"מטה יעקב" בבול

כידוע יש סברה שקולומבוס היה ממוצא יהודי, אבל סברה שלא הוכחה. מה שידוע בוודאות הוא שקולומבוס אכן נסתייע בהפלגותיו במפות ובמכשירי ניווט שהוכנו על ידי תוכנים יהודים, כמו הקרטוגרף, אברהם אבן עזרא, בעל "כלי נחשת", ומבחר לוחות אסטרונומיים; ר' יעקב בן מכיר ור' לוי בן גרשון שהכין את "קואדרנט", המכונה מטה יעקב באמצעותו קבעו את מיקום האניה.

מכשיר זה מופיע עתה בכמה בולים שהוקדשו למלאות 500 שנה למסעות קולומבוס, ביניהם בבול של דואר גויאנה שהקדישה לקולומבוס 12 בולים ו-3 גיליותיות זיכרון.

לא היינו בתערוכה הגדולה של "עולמות יהודים" שנעלה לא מזמן בברלין, אולם דווחנו ואכן התרשמנו שהיתה זו תערוכת "יודאיקה" רבת היקף, שכיסתה את מירב הנושאים היהודיים, הרלוונטיים בימים אלה (בשטח של כ-4,000 מ"ר). בתערוכה היה גם ייצוג בולאי, הן בתצוגת בולי "יודאיקה" והן בהטבעת חותמת תעמולה, המזכירה את התערוכה בשמה המלא: "JÜDISCHE LEBENSWELTE" (עולמות חיים יהודיים) שאורגנה על ידי פסטיבל ברלין במרטין גרופיוס באו-ברלין.

התערוכה היתה פתוחה מ-12 בינואר עד 28 באפריל 1992, כשהעילה לפתיחתה היתה ועידת וטה הידועה לשימצה, שהשנה מלאו 50 שנה לקיומה, כמו כן לזכר שורה של אירועים גורליים בחיי היהודים, כמו ליל הבדולח והחלטות אחרות שננקטו בידי הקבינט של היטלר להשמדת היהודים. התערוכה התקיימה באחד מבנייני התערוכות היפים ביותר בברלין ובו זמנית התקיימה תערוכה בשם "טופוגראפיה של טרור" באולם התצוגות של הריסות בניין שהשתייך לס.ס.

התערוכה תיארה ותיעדה את תולדות רדיפת היהודים, את הדת והמחשבה היהודית, החיים והעבודה, האמנות והמלאכה. התערוכה כללה לא רק את מזרח אירופה וגרמניה, כי אם חיי יהודים בבומבי וברלין, וילנא וונציה, סלוניקי וצנעה.

ההכנות לתערוכה החלו כבר ב-1989 והפרוייקטים הוטו במפגשים של מדענים ומומחי תערוכות מאירופה וישראל שהגיעו להסכמי תצוגה עם אספנים בירושלים, אמסטרדם, ניו-יורק, וילנא, פראגה וברלין.

מפליא בהחלט שדואר גרמניה (והמארגנים) הסתפקו בחותמת תעמולה בלבד שהוטבעה על דברי דואר שיצאו בחודשי התערוכה ממשרדה. זה למעשה הפריט הבולאי שנותר לאספנים.

בול איראני נגד ישראל הוחרם על-ידי פי"פ

האחים מארקס בגויאנה

סידרה בת 12 בולים חדשים הוקדשה זה עתה בגויאנה, שבדרום אמריקה, לשחקני קולנוע ידועים על-פי כרזות קולנוע ישנות. יחד עם 12 הבולים הופיעו גם 4 גיליוניות זיכרון, גם הן לפי כרזות סרטים בהם שחקנים ידועים.

השחקנים המוזכרים בסידרה הם שמות ידועים בהוליווד כמו, תום מיקס, המופיע על כרזה משנת 1926 מתוך הסרט הנודע: "שוד הרכבת"; איירין דון וריצ'ארד דיקס מתוך הסרט "סימרון" (1931); פטי ארבוכל בסרטו (1934) - "מסתובבים"; הכרזה מתוך "הרפתקאותיו של קפטן מרבל" (1941) עם מרים המשקולות המצטיין, טום טיילר; "המומיה" עם בוריס קרלוב (יהודי) משנת 1932; "השטן הקדוש" עם רדולף ולנטינו האגדי (1924) עם דוגלס פיירבנקס; "חוטפי הנקיק" (1929) עם לורל והרדי (השמן והרזה); "לילה באופרה" (1929) עם האחים מארקס (יהודים) ואחרון אחרון חביב, כרזה מתוך הסרט הקלאסי "האזרח קיין" עם אורסון ויילס.

כדאי לציין שהכרזות בהוליווד הן בדרך כלל עבודתם של מאיירים מדורגה ראשונה ואיסוף כרזות זה נחשב לתחביב מאד יקר.

בגיליוניות הזיכרון ניתן לראות את הכרזה מתוך הסרט "בייב חוזר הביתה" (1929) המתאר את חיי בייב רות שחקן הבייסבול המפורסם; "היא חטאה לו" עם מלכת הסקס של אותה תקופה מיי ואסט (1928); "הקרקס" עם צ'ריל צ'פלין (1928) וכרזה מעניינת במיוחד "הציפלין" של סרט שכלל לא הופק ורק הכרזה נשארה למזכרת...

ברשימה בולים שיעניינו את אספני "יודאיקה" במיוחד: הבול עם האחים גרוצ'י, צ'יקו והרפ מארקס, שכידוע הם יהודים. הבול עם בוריס קרלוב והבול עם לורל והרדי, שאינם יהודים אבל הכרזה עוצבה ע"י אל הירשפלד (יהודי) והיא שמופיעה על הבול.

פי"פ, הפדרציה הבין-לאומית לבולאות, הודיעה בימים אלה על החרמת בול איראני חדש שהוקדש ליום הילד הבין-לאומי, כשהוא מראה ילד פלסטיני זורק אבנים מבעד למגן-דוד...

פי"פ העבירה הודעתה, שנתקבלה על-ידי 69 חברות מכל העולם, אל ממשלת איראן וביקשה להוציא מן המחזור את הבול החדש, שהופיע, כאמור, במגמה תעמולתית נגד ישראל ולעידוד האינתיפאדה.

בהודעת פי"פ נאמר שהבול החדש נוגד את הכתוב בסעיף 10 פיסקה 2 של חוקת איגוד הדואר העולמי ה-U.P.U., שאומץ על-ידי קונגרס המבורג ה-27. עיקרו של הסעיף הוא איסור שימוש בבולי דואר לתעמולה פוליטית, הסתה וכו'. במקביל

להודעת פי"פ אל ממשלת איראן, הועברה כנ"ל לכל חברות הפדרציה הבין לאומית לבולאות וכן לכל עורכי הקטלוגים הבולאיים, לבל יכללו את הבול האיראני בקטלוג.

פרט זה הוא משמעותי ובעל יכולת הרתעה, שכן בולאים מאורגנים וכאלה שמציגים בתערוכות, לא ירכשו בולים שאינם בקטלוגים מוכרים, בגין חרם פי"פ.

הודעות פי"פ הועברה מיידית באמצעות נשיא התאחדות בולאי ישראל, אל שר הדואר, אך כיוון שלשארל אין קשרי דואר עם איראן, אין סיכוי שמכתבים מבולים בבולי איראן יגיעו ארצה, ואין כאן מה להחרים מבחינת הדואר. זו הנחה תיאורטית, שכן מכתבים איראניים בתייחוס מסויים אכן מגיעים ארצה (גם אלינו הגיע בשעתו מכתב מבול בבול חומייני ומיועד לתל-אביב, אך ללא המלה "ישראל". ארץ היעוד היתה גרמניה, אבל במיון הגרמני הובן שתל-אביב היא עיר בישראל והמכתב הועבר לתל-אביב)...

אגב, האיש באיראן, שכתב את המכתב, ביקש פרטים על כתבי-עת בולאיים ישראלים עבור לקוחותיו באיראן (!)

כבוד ה"לופטוואפה" לטיס היהודי פרנקל

במלאות 75 שנה למותו. וילהלם פרנקל הוא טייס יהודי ששירת יחד עם עד כ-200 יהודים בחיל האוויר המלכותי הגרמני בימי המלך וילהלם השני. הוא היה בעל עיסור הגבוה "פור לה מריטה", והפרט הזה לצד תמונתו של פרנקל במדי חיל האוויר וצלב הברזל. מופיע בהקדשה הבולאית במלאות 75 שנה למותו. בלקסיקון היהודי בשפה הגרמנית "פילו לקסיקון" וכן בלקסיקון דם יודנטומס", מוזכרים הרבה יהודים בחיל האוויר הגרמני במלחמת העולם הראשונה (בניהם וילי רוזנשטיין, יעקב וולף, אלפרד גרינפלד, מקס הולצינגר, מקס פפנהיים ואחרים. היו כ-200 יהודים מהם 164 הידועים בשמותיהם, 30 טייסים יהודים נפלו בקרבות אוויר ביניהם וילהלם פרנקל, שעתה הונצח זכרו על-די הלופטוואפה.

תנ"ך בג'מיקה

ספר התנ"ך (כסמל המסונים), זויתון ומחוגה, מופיעים בסדרה חדשה של ג'מיקה, במלאות 250 שנה לבונים החופשיים שם. העריכים - 50 סנט, 1.4 ד' ו-25 דולר של ג'מיקה.

נתן כץ בצרפת

לאספני יודאיקה, הנוהגים ללוות את הבולים ואוספיהם במעט טקסט עם קורות חייו של האיש, יש לעיתים בעייה בהשגת פרטים. במקרים לא מעטים חסרים מקורות או שבמקורות לא מוזכרת יהדותו של האיש ויש אף מקורות שסותרים זה את זה. גם במקרה האחרון של הופעת חותמת אירוע חדשה בצרפת, במלאות 100 למשורר נתן כץ, יש לנו בעייה, משום שלא השגנו פרטים על האיש. בכל אופן נשמע כשם יהודי, לכל הדעות, והחותמת תמצא ללא ספק, מקומה באוספי "יודאיקה".

מאיר צוקרמן

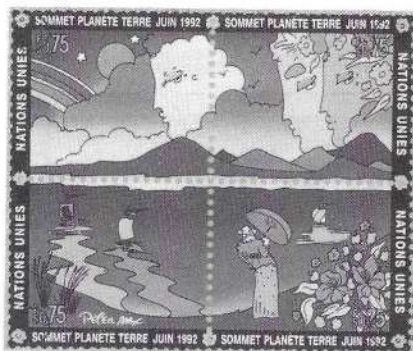
גרמניה היא מן המדינות הבולטות בטיפוח הבולאות, בעבר והיום (רבים מעולי גרמניה בארץ הביאו עימם את אוספיהם וגם אם לא הביאו, בנו כאן אוספים, ששנים היו דוגמא לאספנות קלאסית). מכתב החתום מגרמניה, מעורר תמיד התפעלות מן החותמת הנקיה והביול הישר שבא תמיד במקום הנכון... בגרמניה, חרף השפעות המחשב ומשחקי הווידאו, קיימים מאות חוגי נוער בולאי ונושא הבולאות נלמד גם בהרבה בתי-ספר. חוגים ועמותות בולאיים מנויים בכל יישוב ואולי אף בכל חוג חברתי, כולל הצבא, למשל. הפריט האחרון שעורר התפעלותנו, זוהי גלוית

זיכרון שקבלנו באמצעות קוראנו מאיר צוקרמן מגבעתיים. המדובר בגלוית זיכרון שהופיעה בזיומת חיל האוויר הגרמני "הלופטוואפה" וזאת לכבוד אחד מגיבורי ממלחמת העולם הראשונה !!!

פרט לבולי דואר וחותמת אירוע או תעמולה, שהדואר מנפיק, מקובלת שם גם חותמת קישוט יזומה על-ידי מוסדות שעניין להם לכבוד או להנציח אירוע כלשהו.

החוג הבולאי של ה"לופטוואפה" (חיל האוויר) הטביע חותמת מיוחדת (אולי הדפסה) על דברי דואר מבין בדואר "בונדס האווי", כשבה הנצחת זיכרו של טייס הלופטוואפה, וילהלם פרנקל,

יהודי - ציורו של גורבצ'וב

ציורם של בולי או"ם שהונפקו ב-22.5.92 לכבוד הוועידה העולמית של בעיות איכות הסביבה על-פני כדור הארץ, שהתקיימה ביוני השנה בבראזיל, זכה בימים אלה לפירסום עולמי בזכות ציור דיוקן גורבצ'וב, שהוגש לנשיא לשעבר של ברית המועצות, בביקורו בארה"ב.

הצייר הוא פיטר מאקס, יהודי אמריקאי, שנתפרסם כצייר סוריאליסטי ואחדים מציוריו עוצבו עתה בבולים שיופיעו, כאמור, בדואר או"ם. דואר או"ם הנפיק 3 גיליונות בנות 4 בולים בכל אחד כשהציור השלם מכסה את ארבעת הבולים. בכל גיליונית כאמור, 4 בולים, וכ"א עם עריך. גיליונית אחת עם מטבע אמריקאי, אחת עם מטבע שווייצרי ואחת עם מטבע אוסטרי. הבולים נושאים את הכתובת "וועידה עולמית - יוני 1992". הוועידה, שכאמור התקיימה בריו-דה ז'ניירו, נמשכה בין ה-1 ל-12 ביוני. על הבולים ישנן גם כתובות צייר הבולים פיטר מאקס (בפינה הימנית או השמאלית בחלקה התחתון של כל דפית).

פיטר מאקס, יהודי, יליד אירופה, גדל בשנגהי, טיבט, ישראל וצרפת. בשנות ה-60 התפרסם בשיטת ציור חדישה - צבעים "מזעזעים" על-פני נושאים טראנסצנדנטליים (בעולם האמנות, נחשב פיטר מאקס למחדש ומשנה כדוגמת ה"חיפושיות" במוסיקה). משנות ה-70 מוצגים ציוריו במוסיאונים בכל העולם ואף במוסיאון "הרמיטז" ברוסיה, שם חיכה המון בן 10,000 איש בתור לפני פתיחת הקופות.

בין הנושאים שהוועידה הנ"ל תטפל, נמצאים כמה שטחים חדשים: זרימת מקורות סיוע מארצות מפותחות למתפתחות, קידום ופיתוח אמצעים טכנולוגיים וכלכליים של המדינות המתפתחות, חיסול העוני, עצירת הרס יערות-עד וכיו, השגה והבטחה של מקורות מים, ביטחון תזונתי, שימת דגש על מקורות טיבעיים וניצולם בצורה יעילה ונאותה.

גירוש ספרד בבול קק"ל

במלאת 500 שנה לגירוש יהודי ספרד, הנפיקה גם הקק"ל בול מיוחד שיזכיר את נוראות התקופה ומעלליה של האינקוויזיציה.

גירוש היהודים על-פי צו מלכותי של פרדיננד ואיזבלה ב-31 במאי 1492, שהביא לגירושם של כ-200 אלף יהודים, מצא עתה ביטוי וזיכרון בבול קק"ל חדש, פרי מכחולו של ראובן נוטלס.

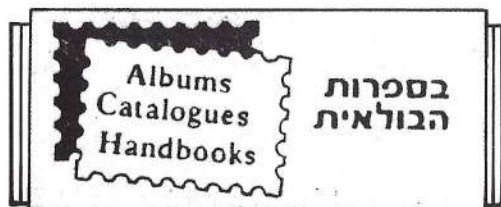
הבול מתאר ספינת יהודים נטרפת בגלי הים הסוער, כשבשולב פיסקה מתורגמת מתוך צו הגירוש, 31 במארס 1492. וזהו הקטע: "לצוות לגרש את כל היהודים והיהודיות ממלכותינו ושוב פעם לא ישוב ולא יחזור מישהו מהם". על החתום: "פרדיננד ואיזבלה, מלכי ספרד, גרנדה". (הנוסח העברי הוא מתוך השובר ואיננו יודעים מידת דיוקו).

מעטפות קק"ל הוצאו באחרונה למספר אירועים: 90 לקק"ל - בוינה, ירושלים; מעטפה מיוחדת לרגל ביקור פעילי קק"ל מקנדה; מעטפת "שי" דוארית בהחתמה של קק"ל ליום הזיכרון לחללי צה"ל; כינוס עולמי בירושלים ותערוכת הקופסא החולה באשדוד.

50 למות קורצ'אק

בקיבוץ לוחמי הגיטאות פעל ב-30 באפריל, סניף דואר והוטבעה חותמת דואר מיוחדת לציון מלאת 50 שנה להרצחו של יאנוש קורצ'אק בשואה. בחותמת ציור סמלי של קורצ'אק וילדיו מבית היתומים.

קטלוג צומשטיין למזרח אירופה ZUMSTEIN+CIE

מהדורה חדשה לשנת 1992 של קטלוג הבולים צומשטיין, לבולי מזרח אירופה, הופיעה זה עתה. הוצאת צומשטיין המתמחה בהוצאת קטלוגים של בולי מדינות אירופה, הוציאה השנה כרך נפרד לבולי מזרח אירופה הכולל 7 מדינות: אלבניה, בולגריה, הונגריה, פולין, ציכוסלובקיה, רומניה ורוסיה. זו האחרונה כוללת מספר רפובליקות, שבחלקן החלו בהוצאת בולים עצמאיים, כמו לטביה, ליטא, אסטוניה, ג'ורג'יה ועוד.

לגבי אוקראינה, למשל, ניתן פרק בפני עצמו של בולים ממערב אוקראינה משנים 1918-1919 עם הערות שאם יופיעו שם גם עתה בולים עצמאיים (ביתניים הופיעו), הם ייכללו בפרק זה של הקטלוג.

מזרח גרמניה לא נכללה בקטלוג זה, שכן האיחוד עם מערב גרמניה הכליל אותה בקטלוג הנפרד של מערב אירופה. כ"ל יוגוסלביה.

מספר בולי ברית המועצות, לרבות רוסיה הצארית משנת 1857, מגיע עד סוף 1991 ל-6238 בולים. החל מראשית 1992 מופיעים בולי הרפובליקות הרוסיות בשם "רוסיה".

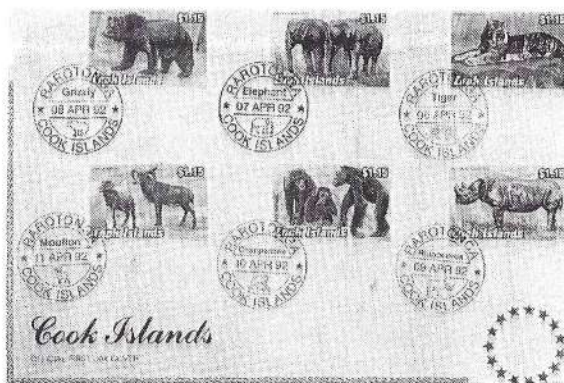
קטלוג צומשטיין מופיע בשוויץ בשפה הגרמנית.

קורט ולדהיים - דווקא

נשיאה לשעבר של אוסטריה, ד"ר קורט ולדהיים, הופיע זה עתה, כמעט במפתיע בבול זיכרון מיוחד. זהו בול דיוקן שנמסר עליו בתוספת למחצית השנייה של שנת 1992 ובהתראה קטנה יחסית.

לא רבים הם האישים באוסטריה שצוינו בבולי-דואר בעודם בחיים (קרייסקי צוין במלאות שנה למותו), אבל, כאמור, ד"ר קורט ולדהיים אכן כובד בבול מיוחד וזאת אחרי שלא העמיד עצמו לבחירה לנשיאות. זו מחווה יוצאת דופן, ואולי דווקא...

על כל פנים, הופיע שם לפני כמה ימים בול דיוקן ד"ר ולדהיים בערך נקוב של 5.5 שילינג. השנה יופיעו עוד 7 בולים בדואר אוסטריה: 300 לאקדמיה לאמנות; האמנות המודרנית; 100 להרמן פוטוצניק (ממציא); מנזרים באוסטריה (2); 200 למות הפסל וייט קניגר; חג המולד.

יפה ולא תיקני

באיי קוק, שבאוקיינוס השקט, הופיעו החודש שישה בולים עם בעלי חיים בודאי לא מקומיים: נמר, פילים, דב, קרנף, קופים ואיילים. כל בעל חיים מייצג איזור מחייה אחר והמעניין שהדואר באיי קוק החתים את סידרת הבולים ב-6 ימי הופעה החל מה-6 באפריל ועד ל-11 בו - כל בול קיבל חותמת עם תאריך אחר. לכאורה, רעיון יפה, שכן מי שאוסף פילים, לדוגמה, לא צריך לקנות מעטפה עם ששת הבולים, אלא עם האחד הדרוש לאוסף. אבל, דואר אי קוק לא הסתפק ברעיון זה בלבד ומישהו יעץ לו להפיץ גם מעטפה עם ששת הבולים, כשהם חתומים ב-6 החותמות השונות. כפי שהוטבעו עם תאריכים שונים מ-6 ועד 11 באפריל.

המעטפה יפה אך לא תיקנית, שכן על פי הכללים אין להטביע על מעטפה אחת מספר תאריכים, אלא אם יש תהליכי דואר מקובלים, כמו תאריך יציאה ותאריך הגעה, אבל לא תאריכים ברצף אחד. זה, איפוא, יפה אך לא תיקני.

מיקי-מאוס בברצלונה

המיקי-מאוס של דיסני ממשיך לעלות על בולים ועתה בבולי "ברצלונה '92". צופים מאות בולים עם מיקי-מאוס בעשרות מדינות וטריטוריות.

350 למלחמת האזרחים הבריטית

נראה, שבין האירועים הגדולים בהיסטוריה הבריטית השנויים במחלוקת עד עצם היום הזה, זו מלחמת האזרחים שבין השנים 1642-1646 (ידועה כמלחמת האזרחים הראשונה והמשכה בשנים 1646-1648, המוכרת כמלחמת האזרחים השנייה).

ב-1641 ביטל הפרלמנט את בתי המשפט המיוחדים שהבטיחו את עליונות הכתר, וקבע כי יש לכנס את הפרלמנט לפחות אחת לשלוש שנים, אך לא הגיע לכלל הסכם בעניינים דתיים ואז פרצה מרידה קתולית באירלנד. המלך צ'ארלס הראשון פרץ עם חייליו לתוך בית הפרלמנט, אחר כך יצא מלונדון, גייס צבא ופרצה מלחמת האזרחים.

במלחמת האזרחים הראשונה התארגן צבא הפרלמנט תחת פיקודו של אוליבר קרמוול והמלך צ'ארלס הראשון ברח אל הסקוטים. החל משא ומתן בין המלך, הסקוטים והפרלמנט, המלך הוסגר לידי הפרלמנט והוסכם עם הסקוטים להשליט את הדת הפרסביטריאנית באנגליה לתקופת ניסיון של שלוש שנים. (הפרסביטריאניזם היא כנסייה מיוחדת המאמינה בכומר היחיד - ישו. נוצרה בשווץ בשנת 1523, פותחה על-ידי קלבין משם הגיעה לסקוטלנד ומאז 1560 היא הדת השלטת שם).

הצבא דורש חופש דתי ופורצת מלחמת האזרחים השנייה. הצבא בפיקודו של קרמוול נלחם נגד הסקוטים ומביס אותם. המלך צ'ארלס ה-1 מוצא להורג ואנגליה נהפכת רפובליקה (קומונוולט). קרמוול שולט ביד רמה, גורם לבריחתו של צ'ארלס השני שהוכרז למלך על הסקוטים, מדכא מרידות באירלנד הקתולית, מחרים מהם קרקעות רבים ומסור אותם לידי הפרוטסטנטים האנגלים. בימי קרומבל הוחזרו

היהודים לאנגליה. בנו, ריצ'רד קרמוול, לא הצליח למשוך כאביו, וב-1659 הוחזר צ'ארלס השני למלוך על אנגליה. הקרבות שהתנהלו בין השנים 1651-1649, נקראים בהיסטוריה - מלחמת האזרחים האנגלית השלישית.

לציון 350 שנה למלחמות הנ"ל ינפיק דואר בריטניה 4 בולים מיוחדים ב-16.6.92. הבולים בערכים נקובים של 33,28,24 ו-39 פני מראים חיילים מן הצבאות השונים בלחימה.

גילברט וסליבן

הדואר המלכותי הבריטי כיבד בהנפקת 5 בולים מיוחדים את יום הולדתו ה-150 של המלחין הנדע סיר ארתור סליבן (1842-1900).

הבולים, שיוצאו למכירה ב-21 ביולי מראים קטעים מתוך 5 האופרות הקומיות המפורסמות ביותר של סליבן, מתקופת שיתוף הפעולה המוסיקלי עם הסטריקון ומחבר המחזות הנדע לא פחות, ו.ס. גילברט (1836-1911).

הבול בערך 18 סנט מראה את "חיל המשמר" (1888); 24 פ' "הגונדוליירים" (1989); 28 פ' - "המיקאדו" (1885); 33 פ' שודדי פנזנס" (1879) ואילו האופירה "יולנס" (1882) מוצגת בבול שערך הנקוב 39 פ'.

בג'רסי "מוריס 1925"

מכונית "אנטיקה" יופיעו השנה בדואר האי ג'רסי, שבאיזור התעלה. יופיעו 6 בולים עם 6 מכוניות קלאסיות, כמו ביואיק 1913, לנצ'סטר 1927, פאקארד 1932, צ'טרד 1924, רולס-רויס 1932 ומוריס 1925.

שימפנזות פוטוגניות

8 שימפנזות "פוטוגניות" נבחרו להופיע בסידרת הבולים החדשה של טנזניה, שהוקדשה לשימפנזות נפוצות באפריקה. עם שמות הבולים תופעה גם (מאי 1992) שתי גיליוניות זיכרון עם זוגות שימפנזות - זכר ונקבה.

ראשי מאוריציוס

ב-12 במרס נחוג במאוריציוס יום העצמאות והופיעו 4 בולים, מהם אחד עם דיוקן הנשיא ואחד עם דיוקן ראש הממשלה. מעניין שדואר מאוריציוס לא מצא לנכון לציין איזה יום עצמאות ושם של הנשיא וראש הממשלה...

רכבות גם בגרנדה

גרנדה הפיצה זה עתה 27 בולי רכבות, ב-3 גליוניות מיוחדות. הסידרה נקראת "הרכבות הגדולות בעולם" ובה כל הסטוריית הרכבת. החל מגזר סטיפנזון, אבי הקטר, שדיוקנו מופיע באחד הבולים. בבולים - מיני רכבות וקטרים.

5 ד' בניואה

באי ניואה שבאוקיאנוס השקט, הופיע ב-15 במאי הבול הלפני אחרון של הסדרה מן המניין, בערך 5 דולר (1.5 שטרלינג). הבולים מתארים בעלי כנף מצויים. עד כה הופיעו 8 בולים והתשיעי, הצפוי יהיה כנראה, בן 10 דולר.

האפיפיור בגמביה

ביקורו האחרון של האפיפיור, ג'ון פאולוס השני בגמביה שבאפריקה, הונצח עתה בסידרת 3 בולים - שניים עם תמונת האפיפיור והנשיא ואחד עם דגלי שתי המדינות.

ד"ר יוסף ואלך

**מכירות פומביות של
בולים, מעטפות
ואמצעי תשלום**

PUBLIC AUCTIONS
ISRAEL and HOLYLAND
SPECIALIST
Dr. JOSEF WALLACH
P.O. BOX 1414 REHOVOT
Phone 08-467274, 461010

בתל-אביב - תערוכה לאומית

תערוכת בולים ארצית-לאומית צפויה בשנה הבאה בתל-אביב.

הועד הפועל של התאחדות בולאי ישראל, אישר לעמותה התל-אביבית תערוכת בולים לאומית שתיערך ב-1993.

ועד האגודה התל-אביבית בחר בועדת תערוכה בהרכב פרופ' עמנואל אילן - יו"ר, יגאל נתנאל - מנהל התערוכה; יואל סלוצקי - קומיסר כללי; רפי נחום - גזר.

מועד התערוכה טרם נקבע, אך האפשרות היא בחנוכה או בסוכות תשנ"ג. המיקום הבא בחשבון הוא, כנראה גני התערוכה - אולם הקונגרסים.

אופנת קולומבוס

בולים במלאות 400 שנה למסעות קריסטופר קולומבוס הם עתה בשיא האופנה ואין יום שלא מביא עימו בול חדש בנושא זה.

פריט מעניין הופיע זה עתה בקפריסין התורכית שם הונפקה גיליונית זיכרון עם מפת מסעותיו של קולומבוס, ספינותיו, קברניטי הספינות והזוג המלאכותי איזבלה ופרדיננד.

באיי קוק הרחוקים, הופיע בול בחד בן 6 דולר עם דיוקן קולומבוס.

גיליונות זכרון לציון כמה אירועים יחד הונפקו זה עתה בסמואה. העילה המרכזית - יובל קולומבוס, אבל בהזדמנות החגיגית הוסיפו נושאים נוספים, כמו תערוכת גרנדז' 92, תערוכת "אקספו 92" בארה"ב ו"גנבה 92" באיטליה.

זכתבים למערכת

תשובות

לשאול בן-יהודה, כפר החורש - מקורות מידע לבולי יודאיקה הם רבים - לעתים מתוך ספרות קיימת ולעתים ממידע אישי של אספנים. נוסף לעלון יודאיקה, המתפרסם בארץ מטעם אגודת יודאיקה, מופיעים כתבי-עת דומים בארה"ב ובבריטניה, אך לא בקביעות. אם תרצה כתובת - כתוב אלינו, למערכת.

מעוניינים בחליפין

EXCHANGE WANTED

מעוניין במעטפות מבוילים בבולאים ללא ערך בהרכבים שונים, החל משניים ומעלה בולים, בשילוב עם אחרים.

ד"ר יוסף ואלך ת.ד. 1414, רחובות 461010
טל': 08-467274

VYTAUTAS BURKAUSKAS
ZEMYNOS 9-28
2002 VILNIUS
LIETVVA - LITHUANIA

יהושע אלישיב
ת.ד. 10004, מפרץ חיפה
26110
מעוניין בקשר חליפין
בבולי לטביה ליטא
ואסתוניה

DANIEL RABINOVICH
P.O.B 9
HAVEMEYER HALL
COLUMBIA
UNIVERSITY
NEW YORK, N.Y. 10027
U.S.

זוהר נוי
ת.ד. 62029
תל אביב 61620
מעוניין בחליפין
בנושא קולנוע

MIKHAIL LITVINOV
8 M/R 1-14
404121 VOLZHSKY
UKRAINA

SKOWRONSKI LESZEK
64-950 KRZYZ WLKP.
W. DASZYNSKIEGO 5/2
WOJ. PIZA
POLAND

A/CONTAS
C/PENALARA NO.10
31005 SEVILLA
ESPAÑA

מדיוני הועד הפועל

תוכנית העבודה לשנת 92 - דווח על ישיבת הקרן שאישרה תקציב של 180 אלף ש"ח. בתקציב זה לא כלולות תערוכות.

א. זכאי מציג תקציב המוצע לשנת 92:	
משכורות	32 אלף
תפעול	48
ייצוג ותערוכות חו"ל	9
ספריה	12
ירחון	64
תשתית	15

180 ש"ח

ובר מסביר עד כמה חשוב שהועדות שהוקמו יקיימו קשר והתכתבות עם ועדות הפ.י. המקבילות. הוועדות חייבות להפגש ולפעול, היות וכל הזמן יש חידושים. הנושא יועלה שנית בישיבה הבאה של וועד הפועל.

הוועדה התימטית - הקימה פורום של אספנים מובילים, מתוך מטרה לשפר את האוספים עד לתערוכה הבאה.

- מינויים כנציגים לוועדות המקצועיות של פ.י. - אירו פילטליה - אושר מינוי עודד אלישר.
- מקסימפיליה - אושר מינוי לוסיאן מיליס.
- אסטרופילטליה - אושר מינוי טיבי יניב.

מועצת ראשי האגודות

כנס מועצת ראשי האגודות יתקיים ביום ג', 7 ביולי 1992 בשעה 17.00, במועדון האגודה התל-אביבית לבולאות, רח' הס 16 ת"א.

על סדר היום:

- עדכונים דווח על פעילויות ההתאחדות - נשיא ההתאחדות.
- הצגת תוכנית העבודה לשנת 1992, דיון והצבעה.
- נושאים שיועלו ע"י ר' האגודות.

המסמך על תוכנית העבודה המוצעת יועבר לעיון מוקדם של ראשי העמותות.

עפ"י תקנון ההתאחדות, במקרה ויו"ר האגודה הוא חבר וועד הפועל בעצמו, ישתתף בישיבות המועצה גם ממלא מקומו, סגנו או מזכיר האגודה.

לפי כך יש לדאוג לזימון הנציג הנוסף מטעם האגודה, מבין בעלי התפקידים המנויים לעיל.

חילופי נשיאות ב-W.P.C

אירגון הגג - W.P.C (וורלד פילטליק קונגרס) של אספני בולי ישראל ארך הקודש ויודאיקה, קיים באחרונה את הוועידה השנתית וכנשיא חדש נבחר ד"ר אמיל דיקשטיין, סגני נשיא: לדרום אפריקה - א. קצף; אדוין וינר - לאירופה; ג'ירום בייירס - ארצות הברית, ויעקב שבתאי בישראל.

בוועידה האגודה האמריקאית של אספני בולי ישראל S.I.P - סוסייטי ישראל פילטליסט, נבחר סמואל רוניק לנשיא חדש.

בתקציב זה ניתן יהיה לפתוח הספריה (מובטחת משכורת חלקית לספרנית והקצבה לקניית ספרים ומנויים לכתבי עת). כמו כן יש בה גם הקצבה לתוכנית מחשב לספריה, פאקס, מכי צילום וכד' (סעיף תשתית). לעומת זאת אין בה אפשרות להגדיל התמיכה באגודות, להגדיל סעיף החזר הוצאות, לארגן ארועים וכד'. מועצת הקרן אסרה במפורש להגדיל את סעיף הייצוג בחו"ל - אפילו ייחסכו כספים מסעיפים אחרים. על דעת וועד הפועל יוצג תקציב זה לאישור מועצת ר' העמותות, כמחויב בתקן החדש.

דווח ד"ר לייבו: נפרץ מחסום של מדליות זהב לאוספים שלאחרי מלחמת העולם השנייה, האוספים הישראליים (ושל ארץ ישראל - מחו"ל) שקיבלו מדליות זהב, יפתחו אולי הדרך למדליות זהב גם לאוספי ארצות אחרות, מאותה התקופה. יש לתת את הדעת לצורת העברת האוספים לגבי הקומיסר, קשה מאד לסחוב האוספים בכמות גדולה כל כך.

סוכם שההתאחדות תנקוט בעתיד בצעדים נגד אספנים שיעקפו את חוקי ההשתתפות בתערוכות שבחסות פ.י.פ.

לדור העלה את בעית הצורך במתן הזדמנות הוגנת להציג לכל אספן כראוי, כלומר בית מיוחד פעולות הקומיסרים לתערוכות חו"ל. נשיאות ה.ב.י. תוודע בעתיד שהקומיסרים יתודרכו.

קביעת דמי חבר לשנת 92 - הקרן תובעת שהבולאים יעלו חלקם במימון השירותים עבורם. לכן מוצע להעלות דמי החבר מ-6 ש"ח ל-10 ש"ח.

מסעות קולומבוס - קפריסין התורכית

הירחון הישראלי לבולאות